

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวง ฝ่ายกฎหมายและคดี

ที่ สป.๗๒๑๐๑/๔๕๙

วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง การตรวจสอบงบการเงิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน
จังหวัดสมุทรปราการ ในข้อ ๗ การควบคุมภาระใน

เรียน ปลัดฯ รองปลัดฯ หัวหน้าสำนักปลัดฯ ผู้อำนวยการกองทุกกอง

ตามที่สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับ
ปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวงศ์และได้แจ้งผลการตรวจสอบ
ให้องค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวงศ์ทราบ ตามหนังสือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ
ที่ ทพ ๐๐๔๙.๔ สป/๘๐๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่องตรวจสอบงบการเงินขององค์กรบริหารส่วน
ตำบลราชาเทวงศ์ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ โดยมีข้อหักห้างการปฏิบัติ
ขององค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวงศ์ ดังนี้

ข้อ ๗. การควบคุมภาระใน

ตามข้อสังเกตจากการตรวจสอบดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ขององค์กรบริหาร
ส่วนตำบลราชาเทวงศ์ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการที่
เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้ง ระบบการควบคุมภาระในขององค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวงศ์ ยังไม่รัดกุมเพียงพอ
แม้ว่าจะมีการจัดทำรายงานการควบคุมภาระในทุกปี แต่มิได้นำไปสู่การปฏิบัติ มีสาเหตุจากผู้รับผิดชอบระดับ
ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ไม่ควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อ
งานในหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น ด้านการเงินและบัญชี งบประมาณ รายรับ การเบิกจ่ายเงิน การบริหารพัสดุ
และทรัพย์สิน เป็นต้น ที่มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ทำให้มีความเสี่ยงต่อ
ความเสียหายกับทางราชการได้

ข้อสังการ

๑. ให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกับศึกษาทำความเข้าใจระเบียบคณะกรรมการตรวจ
เงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภาระใน พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกต้น
ปีงบประมาณต้องประเมินความเสี่ยงของงานทุกลักษณะงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามแนวทางการจัดวาง
ระบบภาระในและการประเมินการควบคุมภาระใน

๒. ผู้บริหารต้องควบคุม กำชับ ดูแล เจ้าหน้าที่ให้ไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ตนเอง
รับผิดชอบตามคำสั่งมอบหมายงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวงศ์ และสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
ทุกระดับศึกษา กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เข้าใจและถือปฏิบัติโดย
เคร่งครัด หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการกำหนดให้กระทำได้ หรือมิແນ່ມีกรอบแนวทางในการ
ปฏิบัติที่ชัดเจน ขอให้ทำหนังสือหารือกับหน่วยงานที่กำกับดูแลก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิด
ความเสียหาย

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลราชาเทวะ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔
เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ลดความเสี่ยงต่อความเสียหายกับทาง
ราชการ จึงเห็นควรแจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ
และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เข้าใจและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ
และหนังสือสั่งการกำหนดให้กระทำได้ หรือมีแต้มนีกรอบแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน เห็นควรให้หนังสือ
กับหน่วยงานที่กำกับดูแลก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(นายทรงชัย นกขมิ้น)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ฝ่ายกฎหมายและคดี

ที่ สป.๒๐๑/๔๙๖๙

วันที่ ๘๕ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบงบการเงิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ตามที่สำนักตรวจสอบงบการเงินแผ่นดินจังหวัด

สุนทรปราการได้รับสั่งเกต ไม่ข้อ ๗ การควบคุมภายนอก

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ

๑. เรื่องเดิม

ตามที่สำนักตรวจสอบงบการเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ ได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะและได้แจ้งผลการตรวจสอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะทราบ ตามหนังสือสำนักงานการตรวจสอบงบการเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ตพ ๐๐๔๙.๔ สป/๘๐๑ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เรื่องตรวจสอบงบการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดยมีข้อหักห้ามการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ดังนี้

ข้อ ๗. การควบคุมภายนอก

ตามข้อหักห้ามการตรวจสอบดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้ง ระบบการควบคุมภายนอกขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ ยังไม่รัดกุมเพียงพอ แม้ว่าจะมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายนอกปี แต่มิได้นำไปสู่การปฏิบัติ มีสาเหตุจากผู้รับผิดชอบระดับบังคับบัญชา ตามลำดับชั้น ไม่ควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบต่องานในหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น ด้านการเงินและบัญชี งบประมาณ รายรับ การเบิกจ่ายเงิน การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน เป็นต้น ที่มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ทำให้มีความเสี่ยงต่อความเสียหายกับทางราชการได้

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบงบการเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายนอก พ.ศ.๒๕๔๔ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยทุกต้นปีงบประมาณต้องประเมินความเสี่ยงของงานทุกลักษณะงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามแนวทางการจัดવาระระบบควบคุมภายนอกและการประเมินผลการควบคุมภายนอก

๒. ผู้บริหารต้องควบคุม กำชับ ดูแล เจ้าหน้าที่ที่นำไปปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ตนเอง รับผิดชอบตามคำสั่งมอบหมายงานขององค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ และส่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เข้าใจและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการกำหนดให้กระทามาได้ หรือมิแต่ไม่มีกรอบแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ขอให้ทำหนังสือหารือกับหน่วยงานที่กำกับดูแลก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

๒. ระเบียบ/ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบงบการเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายนอก พ.ศ.๒๕๔๔

๒.๒ คณะกรรมการตรวจสอบงบการเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายนอก

คำนิยาม

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

...(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคลหรือองค์กรผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาผู้รับตรวจหรือหน่วยรับตรวจ

● ในกรณีหน่วยรับตรวจเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้บริหารระดับสูง ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้รับตรวจ หรือผู้บริหารทุกระดับของหน่วยรับตรวจ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารหรือบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสื้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานด้านคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

- ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจต้องให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

(๑) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Operation Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสื้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ

(๒) เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Objectives) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายใต้กฎหมายและภยานนอกหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลา

(๓) เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรฐานด้านคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่หน่วยรับตรวจได้กำหนดขึ้น

องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

- มาตรฐานการควบคุมภายในประกอบด้วยองค์ประกอบ ๕ ประการ ซึ่งผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องจัดให้มีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

(๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

(๒) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

(๓) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

(๔) สารสนเทศ และการสื่อสาร (Information and Communications)

(๕) การติดตามประเมินผล (Monitoring)

๑. สภาพแวดล้อมของการควบคุม

“สภาพแวดล้อมของการควบคุม” หมายถึง ปัจจัยต่างๆ ซึ่งร่วมกันส่งผลให้มีการควบคุมขึ้นในหน่วยรับตรวจ หรือทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลตื้อขึ้น หรือในทางตรงข้ามสภาพแวดล้อมอาจทำให้การควบคุมย่ำหย่อนได้

ตัวอย่าง ปัจจัยที่影响สภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน เช่น ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์และจริยธรรม ความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากร โครงสร้างการจัดองค์กร การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบายและวิธีการดำเนินบุคลากร เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจต้องสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในหน่วยรับตรวจเกิดจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตระหนักรึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งดำเนินการรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี

๒. การประเมินความเสี่ยง

“ความเสี่ยง” หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ซึ่งไม่พึงประสงค์ที่ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

“การประเมินความเสี่ยง” หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๓. กิจกรรมการควบคุม

“กิจกรรมการควบคุม” หมายถึง นโยบาย และวิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของหน่วยรับตรวจปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการตอบสนองโดยมีการปฏิบัติตาม

ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุม เช่น การสอบทางงาน การดูแลป้องกันทรัพย์สิน การแบ่งแยกหน้าที่งาน เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับกิจกรรมควบคุม ในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายใต้หน่วยรับตรวจ อย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยงต่อความเสี่ยงมาก แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่เหมาะสมทดแทน

๔. สารสนเทศและการสื่อสาร

“สารสนเทศ” หมายถึง ข้อมูลข่าวสารทางการเงินและข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจไม่ว่าเป็นข้อมูลจากแหล่งภายในหรือภายนอก

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศอย่างเพียงพอและสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่นๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนี้ในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา

๕. การติดตามและประเมินผล

“การติดตามประเมินผล” หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่วางแผนไว้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลเป็นรายครั้ง (Separate Evaluation) ซึ่งแยกเป็นการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self Assessment) เช่น การประเมินการควบคุมโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานภายในส่วนงานนั้นๆ และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment) เช่นการประเมินโดยผู้ตรวจสอบภายใน การประเมินผลการควบคุมภายในโดยผู้ตรวจสอบภายนอก เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินผลเป็นรายครั้ง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความมั่นใจว่า

- ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติจริง

- การควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  - ข้อควรพบทจากการตรวจสอบและการสอบทานอื่นๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมและ

ทันเวลา

- การควบคุมภัยในไดร์รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

Digitized by srujanika@gmail.com

เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลราชาทเวช มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภัยใน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้
เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ลดความเสี่ยงต่อความเสียหายกับทางราชการ จึงเห็นควรแจ้งกำชับ
เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ศึกษาภูมิภาค ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้
เข้าใจและถือปฏิบัติตามเคร่งครัด หากไม่มีภูมิภาค ระเบียบ และหนังสือสั่งการกำหนดให้กระทำได้ หรือมีแต่ไม่มีกรอบ
แนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน เห็นควรให้ทำหนังสือหารือกับหน่วยงานที่กำกับดูแลก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกัน
ไม่ให้เกิดความเสียหาย

๔. ข้อเรียนเสนօ

จังหวัดเชียงใหม่เพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดลงนามในบันทึกฉบับนี้ เพื่อจะได้แจ้งทุกกองเพื่อทราบถึงข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการควบคุมภัยในดังกล่าว และให้ครุเจ้าสำนักตรวจสอบแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อทราบต่อไป กรณีเห็นสมควรเป็นประการอื่น โปรดสั่งการตามดุลยพินิจที่เห็นสมควรเพื่อจะได้ถือปฏิบัติหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

תְּלִימָדֵי תְּסָבֵבָה

(นางสาวรัตนวรรณ แหวนเงิน)

หัวหน้าฝ่ายกฎหมายและคดี

ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัด

[Signature]

(นางสาวศิริพร ไชยชุมพล)

หัวหน้าสำนักปลัด ๔ ๘.๙.๖๑

ความเห็นรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

- ४३५१०८२० -

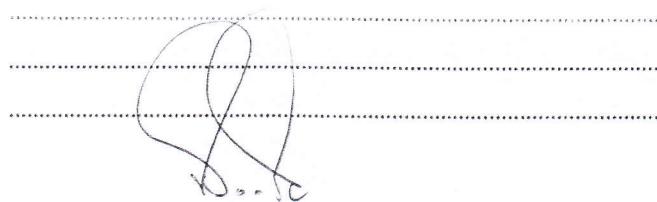
(นางสาวอุมาพร พึงสุข)

1094

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เกริกหาวะเกะ

ก้าวสู่การฯ

ข้อสั่งการฯ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

(นายทรงชัย นกเขียน)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ

องค์กรการบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ	๒๙ / ๑๐
เลขที่:	๒๐ พ.ย. ๒๕๖๐
วันที่:	๐๒.๐๓.๒๐๒๔
เวลา:	

รายงานการตรวจสอบงบการเงิน

ของ

องค์กรบริหารส่วนตำบลราชาเทวะ
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

สำนักตรวจสอบเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดิน

“...เงินแผ่นดินนั้นคือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”
พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๒๔ -

ของผู้ว่าราชการคونกรีต ซึ่งผู้รับจ้างได้แจ้งมาตามหนังสือบริษัท โสภิตา (๒๐๐๗) จำกัด ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙
เรื่อง ขอส่งผลความหนาของผู้ว่าราชการคุณกรีต ทำให้คณะกรรมการตรวจรับงานจ้างตรวจงานข้า

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักตรวจสอบเงินแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการพิจารณา
แล้วเห็นว่า เมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานแล้ว แสดงว่าผู้รับจ้างดำเนินงานเป็นไปตามรูปแบบรายการตามสัญญา
ประกอบกิจกรรมงานผู้ควบคุมงาน ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ ได้รายงานว่า ผู้รับจ้างได้ดำเนินการโดยการ
ก่อสร้างดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยตามรูปแบบรายการและสัญญาจ้างแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง
จะต้องดำเนินการตรวจงานจ้างให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๖๕ (๓) ที่กำหนดว่า “โดยปกติให้ตรวจผลงาน
ที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการ
ตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด” การที่คณะกรรมการตรวจงานจ้างรอผลทดสอบความหนาของผู้ว่าราชการ
คุณกรีตนั้น ไม่สามารถจะมาเป็นข้อกล่าวอ้างในการที่จะฝ่าฝืนไม่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบ
การกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายองค์ประกอบความผิด และได้รับโทษปรับทางปกครองตามระเบียบ
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๔ ที่กำหนดว่า “เจ้าหน้าที่ผู้ได้มีหน้าที่ควบคุมงานหรือตรวจการจ้าง ไม่ปฏิบัติหรือ
ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
ต้องรับโทษปรับทางปกครองขั้นที่ ๓” และ “ถ้ากรณีเจ้าหน้าที่ซึ่งหน้าที่ควบคุมงานหรือตรวจการจ้าง ปฏิบัติ
หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิด
ความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครองขั้นที่ ๔”

ข้อ ๕ ที่กำหนดว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดใน
ส่วนนี้เป็นผู้บังคับบัญชา ต้องรับโทษปรับทางปกครองในขั้นที่สูงกว่าอัตราโทษปรับทางปกครองตามที่กำหนดไว้
สำหรับความผิดนั้นหนึ่งขั้น เนื่องแต่ความผิดนั้นกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครองไว้ในขั้นที่ ๔ แล้ว”

ข้อเสนอแนะ

๑. ในโอกาสต่อไปเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ขอให้สั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
พิจารณาระยะเวลาของการได้มาของผลการทดสอบทุกกรณีให้หันกลก่อนที่จะมีการส่งมอบงานจ้าง และถือ
ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดโดยเคร่งครัด หากเกิดกรณีเช่นนี้อีก อาจได้รับโทษปรับทางปกครองตาม
ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔

๒. หากจะเลยไม่ดำเนินการจนเกิดความเสียหาย อาจมีผู้ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำดังกล่าว

๗. การควบคุมภายใน

ตามข้อสังเกตจากการตรวจสอบดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลราชเทวะยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและหนังสือสั่งการ
ที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมทั้ง ระบบการควบคุมภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลราชเทวะ ยังไม่รัดกุม
เพียงพอ แม้ว่าจะมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายในทุกปี แต่มิได้นำไปสู่การปฏิบัติ มีสาเหตุจากผู้รับผิดชอบ
ระดับผู้บังคับบัญชาตามลำดับขั้น ไม่ควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลกระทบ
ต่องานในหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น ด้านการเงินและบัญชี งบประมาณ รายรับ การเบิกจ่ายเงิน การบริหาร
พัสดุและทรัพย์สิน เป็นต้น ที่มีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ทำให้มีความเสี่ยงต่อ
ความเสียหายกับทางราชการได้

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินซึ่งประชาชนทั้งชาติ...”
พระราชคำสั่นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

- ๒๕ -

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกับศึกษาทำความเข้าใจระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดย ทุกต้น ปีงบประมาณต้องประเมินความเสี่ยงของงานทุกลักษณะงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ตามแนวทางการจัดวางระบบควบคุมภายในและการประเมินผลการควบคุมภายใน

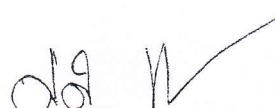
๒. ผู้บริหารต้องควบคุม กำชับ ดูแล เจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ตามคำสั่งมอบหมายงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลราษฎร์ฯ และสั่งกำชับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้เข้าใจและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด หากไม่มีกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการกำหนดให้กระทำได้ หรือมีแต่ไม่มีกรอบแนวทางในการปฏิบัติ ที่ชัดเจน ขอให้กำหนดสื่อสารกับหน่วยงานที่กำกับดูแลก่อนการปฏิบัติ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหาย

๙. เรื่องอื่น

การปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดิน กระทรวงมหาดไทยได้มีแนวทางการปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว แจ้งตาม หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๕/ว ๙๓๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๗ เรื่อง ซักซ้อมการติดตามและ แจ้งความคืบหน้าการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดิน ข้อ ๑ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๕/ว ๒๑๗๑ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ เรื่อง การมอบอำนาจติดตามผลและแจ้งความคืบหน้าการดำเนินการของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจสอบเงินแผ่นดิน

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอให้พิจารณาสั่งการเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดโดยเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหาย หากมีการปล่อยปละละเลย จะเสียหายอาจเข้าข่ายองค์ประกอบความผิดที่ต้องรับโทษตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดต่อไป

(นางสาวศศิริวรรณ ทรงบัณฑิตย์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ

(นายสันกห์ วิริชัณย์ พลิพล)

ผู้อำนวยการกลุ่ม

สำนักตรวจสอบแผ่นดินจังหวัดสมุทรปราการ

วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ຮະບັບຄະນະການຕຽບເງິນແພ່ນດີນ

ກ່າວເຊັກ ກ່າວທີ່ທຳມາພຽງ ນາງກະຫວຼາມຖຸມກາຍໃນ

ພ.ສ. ២៥៥៥

ໂດຍທີ່ສົມຄວາມກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍໃນເພື່ອໃຫ້ໜ່ວຍຮັບຕຽບມີແນວທາງໃນກາຈັດຮະບບການຄວບຄຸນກາຍໃນໄທເປັນໄປອ່າງນີ້ປະສົງສົງເພື່ອສົມພັດແລະສົມພັດ ອັນຈະສົ່ງຜລໃຫ້ເກີດປະໂຍ່ນສູງສຸດໃນກາຈັດເນັງງານແລະແກ່ການໃຊ້ຈ່າຍເງິນແລະກາຮັບພົມຂອງປະເທດໄຕໂດຍຮົມ

ອາຄີຍຈຳນາຈຕາມຄວາມໃນມາຕຣາ ៥ ແລະມາຕຣາ ១៥ (៣) (ក) (គ) ແທ່ງພະພາບນູ້ມູ້ຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ມູ້ວ່າດ້ວຍການຕຽບເງິນແພ່ນດີນ ພ.ສ. ២៥៥៥ ຄະນະການຕຽບເງິນແພ່ນດີນຈຶ່ງອອກຮະບັບໄວ້ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

ບັນດາ ១ ຮະບັບນີ້ເຮັດວຽກວ່າ “ຮະບັບຄະນະການຕຽບເງິນແພ່ນດີນດີນວ່າດ້ວຍການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍໃນ ພ.ສ. ២៥៥៥”

ບັນດາ ២ ຮະບັບນີ້ໃຫ້ໃຊ້ບັນດັບຕັ້ງແຕ່ວັນຄົດຈາກວັນປະກາດໃນຮາຊກິຈຈານບົກພາເປັນຕົ້ນໄປ

ບັນດາ ៣ ໃນຮະບັບນີ້

“ໜ່ວຍຮັບຕຽບ” ໝາຍຄວາມວ່າ

(១) ກະທຽວ ທບວງ ກຣມ ສ່ວນຮາຊການທີ່ເຮັດວຽກຂໍ້ອ່າງອື່ນທີ່ມີຄູນນະເປັນກະທຽວ ທບວງ ທີ່ກຣມ

(២) ໜ່ວຍງານຂອງຮາຊການສ່ວນຄູນມືກາດ

(៣) ໜ່ວຍງານຂອງຮາຊການສ່ວນທົ່ວທີ່

(៤) ຮັບວິສາຫາຕາມຄູນນະເປັນກະທຽວ ວິທີການປະນາມທີ່ກຣມກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍອື່ນ

(៥) ໜ່ວຍງານອື່ນຂອງຮັບ

(៦) ໜ່ວຍງານທີ່ໄດ້ຮັບເງິນອຸດທະນຸນ ທີ່ກຣມກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍອື່ນ ທີ່ກຣມກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍອື່ນ

(៧) ໜ່ວຍງານທີ່ໄດ້ຮັບເງິນອຸດທະນຸນ ທີ່ກຣມກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍອື່ນ

ຕາມ (១) (២) (៣) (៤) ທີ່ກຣມ

(៨) ໜ່ວຍງານເນື່ອນໄຫວ້ທີ່ກຣມກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍອື່ນ

ການຕຽບເງິນແພ່ນດີນເປັນຜູ້ຕຽບສອບ

“ໜ່ວຍງານຂອງຮາຊການສ່ວນທົ່ວທີ່” ໝາຍຄວາມວ່າ ອົງກົດການບວດສ່ວນຈັງຫວັດ ເກສະບາດ ອົງກົດການບວດສ່ວນຕຳມະລ ກຽມທີ່ກຳນົດກຳນົດການກຳຫັນດົມຕຽບຄຸນການຄວບຄຸນກາຍຈັດຕັ້ງຕັ້ນ

ให้หน่วยรับตรวจรายงานความคืบหน้าในการจัดการระบบการควบคุมภายในต่อผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูลของหน่วยรับตรวจ (ผู้มี) หุ้นหุ้นส่วน พร้อมทั้งลงนามไว้ในหนังสือ การตรวจเงินแผ่นดินด้วย เว้นแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะขอให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖ ให้ผู้รับตรวจรายงานค่าคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้กำกับดูแล และคณะกรรมการการตรวจสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคม หรือปีปฏิกิริษ แล้วแต่กรณี เว้นแต่การรายงานครั้งแรกให้กระทำภายในสองรอบสี่สิบวันนับจากวันที่ระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จโดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ทำความเห็นว่าระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจที่ใช้อยู่มีมาตรฐานตามระเบียบนี้ หรือไม่

(๒) รายงานผลการประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายในในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งข้อมูลสรุปผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบของระบบการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

- (ก) สภาพแวดล้อมของการควบคุม
- (ข) การประเมินความเสี่ยง
- (ค) กิจกรรมการควบคุม
- (ง) สารสนเทศและการสื่อสาร
- (จ) การติดตามประเมินผล

(๓) จุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในพร้อมข้อเสนอแนะและแผนการปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

ข้อ ๗ ในกรณีหน่วยรับตรวจไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อ ๘ ในกรณีหน่วยรับตรวจมีเจตนาหรือปล่อยประณีตในการปฏิบัติตามระเบียบนี้หรือตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยไม่มีเหตุอันควร คณะกรรมการการตรวจเงินแผ่นดินสามารถเสนอข้อสังเกตและความเห็นพร้อมทั้งพยานหลักฐานของหน่วยรับตรวจนั้นให้กระท่องเจ้าสังกัด หรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมกำกับ หรือรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ แล้วแต่กรณี เพื่อกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้หน่วยรับตรวจไปปฏิบัติ

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาผู้รับตรวจหรือหน่วยรับตรวจ

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้บริหารระดับสูง ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้รับตรวจหรือผู้บริหารทุกระดับของหน่วยรับตรวจ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความเสี่ยง พลัด ความเสียหาย การรั่วไหล การสื้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะกรรมการ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหารหรือ บุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของ หน่วยรับตรวจจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของ การดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความเสี่ยง พลัด ความเสียหาย การรั่วไหล การสื้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะกรรมการ

ข้อ ๔ ให้ผู้กำกับดูแล และหรือฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการนำมาตรฐานการควบคุม ภายในของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทั่วราชอาณาจักรไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดવัสดุระบบ การควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการ ควบคุมภายใน

ข้อ ๕ ให้หน่วยรับตรวจจัดตั้งระบบการควบคุมภายในโดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายใน ทั่วราชอาณาจักรนี้เป็นแนวทางให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ โดยอย่างน้อยต้อง แสดงข้อมูล ดังนี้

(๑) สรุปภารกิจและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่สำคัญในระดับหน่วยรับตรวจ และระดับ กิจกรรม

(๒) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุม โดยเฉพาะเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ และจริยธรรม ของผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรในหน่วยรับตรวจ

(๓) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

(๔) ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่สำคัญตาม (๓)

(๕) ผู้รับผิดชอบประเมินระบบการควบคุมภายใน และวิธีการติดตามประเมินผล

ในกรณีกระทำการเจ้าสังกัดหรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้ควบคุมกำกับหรือรับผิดชอบของหน่วยรัฐที่ระบุขึ้นด้วยเงื่อนไขทางสภาพ ภูมิศาสตร์ที่เจ้าราชการไม่สามารถดำเนินการได้ กรณีกระทำการใดคราวเดียวเพียงครั้งเดียว รายงานต่อประธานรัฐสภา เพื่อแจ้งไปยังคณะกรรมการธิการของรัฐสภาที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และแจ้งไปยังคณะกรรมการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐสภาเพื่อประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการตรวจสอบแผ่นดินรักษาการตามระเบียบนี้ และให้คณะกรรมการตรวจสอบแผ่นดินนี้อำนวยตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ระเบียบนี้

ในกรณีมีเหตุอันสมควร คณะกรรมการตรวจสอบแผ่นดินอาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามความในระเบียบนี้ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ปัญญา ตันติวงศ์

ประธานกรรมการตรวจสอบแผ่นดิน

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรฐานการควบคุมภายใน

บทนำ

๑. การควบคุมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประยุต์
และมีประสิทธิผล และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ไม่ว่าจะ
ในรูปของความสิ้นเปลือง ความสูญเสียของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต
๒. มาตรฐานการควบคุมภายในที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนี้ได้จัดทำจากผลการ
ตรวจสอบและประเมินการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งได้ออนุวัติตาม
มาตรฐานสากล คือรายงานของคณะกรรมการร่วมของสถาบันวิชาชีพ ๔ แห่ง^{*} และแนวทางปฏิบัติ
เกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมภายในของสถาบันการตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศ (International
Organization of Supreme Audit Institutions-INTOSAI) มาปรับใช้ตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
ของไทย

แนวคิด

๓. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายใน มีดังนี้

- (๑) การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติ การควบคุมภายใน
เป็นสิ่งที่ต้องการทำอย่างเป็นขั้นตอนวินิจฉัยและสอดแทรกอย่างต่อเนื่อง และ應該อยู่ใน
การปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยรับตรวจ ฝ่ายบริหารซึ่งควรนำการควบคุมภายในมาใช้โดยความเป็นส่วนหนึ่งของ
กระบวนการบริหารงานซึ่งได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามผล
- (๒) การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรซึ่งหน่วยรับตรวจ บุคลากรทุกรายของหน่วยรับตรวจเป็นผู้มี
บทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดให้มี
ระบบการควบคุมภายในที่ดี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนไก่การควบคุม และการกำหนด

* Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO) ประกอบด้วย American Institute of Certified Public Accountants(AICPA), American Accounting Association(AAA), Financial Executives Institute(FEI), Institute of Internal Auditors(IIA) และ Institute of Management Accountants(IMA)

กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการติดตามผลการควบคุมภายใน ส่วนบุคคลการอื่นของหน่วยรับผิดชอบรับผิดชอบ
ต่อการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนดขึ้น

(๓) การควบคุมภัยในให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
เพื่อการพัฒนาและยังคงความเป็นไปตามที่ต้องการให้เกิดขึ้นได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเสี่ยง ไม่ว่าดูแล
วัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์ เพศากควบคุมภัยในยังมีข้อจำกัดจากปัจจัยอื่นซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุ
วัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ เช่น การใช้ดุลยพินิจผิบพลาด การสมรู้ร่วมคิดกัน การปฏิบัติผิด
กฎหมาย ระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การวางแผนการควบคุมภัยในจะต้องคำนึงถึง
ต้นทุนและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกันว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากการควบคุมภัยในจะคุ้มค่ากับต้นทุนที่
เกิดขึ้น

คำนิยาม

๔. “หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

- (๑) กระบวนการ ทบวง กมส สำนักงานการที่เรียกชื่ออย่างอื่นก็มีฐานะเป็นกระบวนการ ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วน ตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือตามกฎหมายอื่น

(๕) หน่วยงานอื่นของรัฐ ได้แก่ หน่วยงานอิสระ องค์กรมหาชน เป็นต้น

(๖) หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนหรือภารกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินด้วยทุนจากหน่วยรัฐตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ได้แก่ องค์กรเอกชน เป็นต้น

(๗) หน่วยงานอื่นใดหรือภารกิจการที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานภาครัฐในแห่งนั้น

๔. “ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือป้องกันปัญชา
ผู้ต้องหาหรือหน่วยรัฐ

- ไม่อนนิช่วยรับตัวจากตัวบกพร ได้แก่ ปลัดกระทรวงหรือผู้อำนวยการสำนักงานที่ปรึกษาฯ
  - ไม่อนนิช่วยรับตัวเป็นรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารของรัฐวิสาหกิจทั้งหมด
  - ไม่อนนิช่วยรับตัวเป็นสังกัดอย่างไร ไม่ว่าจะการส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้อำนวยการจังหวัด ส่วนบุคคลนี้หน่วยรัฐ ไม่ว่าเป็นหน่วยงานของภาครัฐใดๆ ก็ตามแต่ต้องอยู่ในสังกุมภูมิภาค ได้แก่ อธิบดี หรือผู้อำนวยการสำนักงานที่ปรึกษาฯ
  - ไม่อนนิช่วยรับตัวเป็นหน่วยงานของราชการที่มีหัวหน้า ได้แก่ ผู้อำนวยการจังหวัด นายอำเภอ
  - ไม่อนนิช่วยรับตัวเป็นหน่วยงานของราชการที่มีหัวหน้า ได้แก่ บุคคลหรือคณะบุคคลที่เป็นบังคับบัญชาดูแลดูแลให้ทราบทั้งหมด

๖. “ผู้รับตรวจ” หมายความว่าหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้บริหารระดับสูง ผู้รับผิดชอบในงานปฏิบัติราชการหรือกิจกรรมของหน่วยรับตรวจ
๗. “ฝ่ายบริหาร” หมายความว่าผู้รับตรวจ หรือผู้บริหารทุกระดับของหน่วยรับตรวจ
๘. “ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่าผู้ที่ได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นผู้ตรวจสอบภายในที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ
๙. “การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติตามที่ผู้กำหนดถูกลaws ฝ่ายบริหารหรือบุคลากรของหน่วยรับตรวจจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรักษาไว้ การล้วนเปลี่ยน หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรี

ขอบเขตการใช้

๑๐. มาตรฐานการควบคุมภายในจัดทำขึ้นเป็นแบบสำหรับหน่วยรับตรวจนักหน่วยให้เป็นแนวทาง จัดการระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และความ сложับต้องของส่วนงาน ในความรับผิดชอบ และมีการติดตามประเมินผลการควบคุมภายในและปรับปรุงการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นที่น่าพอใจอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามการนำมาตรฐานไปใช้จะต้องไม่ขัดกับกฎหมาย นโยบาย และระเบียบที่ทางราชการกำหนด

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

๑๑. ผู้กำหนดถูกลaws ฝ่ายบริหารและบุคลากรของหน่วยรับตรวจนั้นต้องได้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในตามมาตรฐานนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ
- (๑) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน (Operation Objectives) ได้แก่ กระบวนการปฏิบัติตามและภารกิจของหน่วยรับตรวจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรักษาไว้ การล้วนเปลี่ยน หรือการทุจริตในหน่วยรับตรวจ
- (๒) เพื่อให้เกิดความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Objectives) ได้แก่ การจัดทำรายงานทางการเงินที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยรับตรวจนั้นให้เป็นไปอย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเวลา

(๓) เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามกฎหมาย และระบุเป้าหมายข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง (Compliance Objectives) ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎหมาย ระบุเป้าหมาย ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินงานของหน่วยรับตรวจสอบ รวมทั้งการปฏิบัติตามนโยบาย และวิธีการปฏิบัติงานที่ หน่วยนับตัวได้ให้กำหนดด้าน

๑๒. วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในของแต่ละหน่วยรับตรวจสอบจะแตกต่างกันไปขึ้นกับฝ่ายบริหารให้ความ สำคัญกับวัตถุประสงค์ได้มากกว่ากัน กล่าวคือบางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องระหว่างป้องกันภัยจราจร การ รักษาสิ่งแวดล้อม บางหน่วยงานเน้นการบรรลุวัตถุประสงค์ทางการบริหาร บางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องการใช้ ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากร บางหน่วยงานอาจเน้นเรื่องการรายงานภัยต่อ ซึ่งเป็นเรื่องของนโยบาย ทัศนคติ ลักษณะหน่วยงาน หรือทุกเรื่องผสมผสานกัน ภาจัดวางระบบการควบคุมภายในจึงควรให้ ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมที่กำหนดและปรับปรุงการควบคุมภายในให้มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอยู่เสมอ

องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

๑๓. มาตรฐานการควบคุมภายในประกอบด้วยองค์ประกอบ ๕ ประการ ซึ่งผู้กำหนดดูแลและฝ่ายบริหารจะ ต้องจัดให้มีในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

- (๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)
- (๒) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- (๓) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
- (๔) สารสนเทศ และ การสื่อสาร (Information and Communications)
- (๕) การติดตามประเมินผล (Monitoring)

๑๔. สภาพแวดล้อมของการควบคุม

“สภาพแวดล้อมของการควบคุม” หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งรวมกันส่งผลให้มีการควบคุมขึ้นใน หน่วยรับตรวจสอบ หรือทำให้การควบคุมที่มีอยู่ได้ผลดีขึ้น หรือในทางตรงข้ามสภาพแวดล้อมอาจทำให้การ ควบคุมย่ำหดย่อนลงได้

ตัวอย่างปัจจัยที่影响กับสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายใน เช่น ปรัชญาและวัฒนธรรมการทำงานของ ผู้บริหาร ความเชื่อสติํย์และจริยธรรม ความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากร โครงสร้างภาจัด องค์กร การมอบอำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบ นโยบายและวิธีบริหารด้านบุคลากร เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการควบคุม ผู้กำหนดดูแล ฝ่ายบริหาร และ บุคลากรของหน่วยรับตรวจสอบสร้างบรรยากาศของการควบคุมเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการ ควบคุมภายใน โดยส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในหน่วยรับตรวจสอบเกิดจิตสำนึกที่ดีในการ

ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ และตรวจสอบ ตลอดจนถึงความจำเป็นและความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งดำเนินการรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมของการควบคุมที่ดี

๑๕. การประเมินความเสี่ยง

“ความเสี่ยง”หมายถึง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การว้าไนด์ ความสูญเปล่า หรือ เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้ก้ามไปประดับความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และปัจจัยที่กำหนด

“การประเมินความเสี่ยง”หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุและ karakter ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจ รวมทั้งการกำหนดแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุม ความเสี่ยง หรือการบริหารความเสี่ยง

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยง ฝ่ายบริหารต้องประเมินความเสี่ยงทั้ง จากปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยรับตรวจอย่าง เพียงพอและเหมาะสม

๑๖. กิจกรรมการควบคุม

“กิจกรรมการควบคุม” หมายถึง นโยบาย และวิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้บุคลากรของ หน่วยรับตรวจปฏิบัติเพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง และได้รับการสนับสนุนโดยมีการปฏิบัติตาม

ตัวอย่างกิจกรรมการควบคุม เช่น การสอบทานงาน การคุ้มครองกันทรัพย์สิน การแบ่งแยก หน้าที่งาน เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมการควบคุม ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีกิจกรรมการ ควบคุมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อป้องกันหรือลดความเสียหาย ความผิดพลาด ที่อาจเกิดขึ้นและให้สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน สำหรับ กิจกรรมการควบคุม ในเบื้องต้นจะต้องแบ่งแยกหน้าที่งานภายใต้หน่วยรับตรวจอย่างเหมาะสม ไม่มอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานที่สำคัญหรืองานที่เสี่ยง ต่อความเสียหายตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้ามีความจำเป็นให้กำหนดกิจกรรมการควบคุมอื่นที่ เหมาะสมทดแทน

๑๗. สารสนเทศและการสื่อสาร

“สารสนเทศ” หมายถึง ข้อมูลที่มาจากการเก็บรวบรวม แสดง หรือสื่อสารกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง หน่วยรับตรวจ ไม่ว่าเป็นข้อมูลจากแหล่งที่มาใดในห้องปฏิบัติงาน

ในการดำเนินการเกี่ยวกับสารสนเทศและการสื่อสาร ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีสารสนเทศ อย่างเพียงพอและสื่อสารให้ฝ่ายบริหารและบุคลากรอื่น ๆ ที่เหมาะสมทั้งภายในและภายนอก หน่วยรับตรวจ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารสนเทศนั้นในรูปแบบที่เหมาะสมและทันเวลา

๑๙. การติดตามประเมินผล

"การติดตามประเมินผล" หมายถึง กระบวนการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานและประเมินประสิทธิผลของการควบคุมภายในที่ทางให้อ่ายต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน (Ongoing Monitoring) และการประเมินผลเป็นรายครั้ง (Separate Evaluation) ซึ่งแยกเป็น การประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self Assessment) เช่น การประเมินการควบคุมโดยกลุ่มผู้ปฏิบัติงานภายในส่วนงานนั้น ๆ และการประเมินการควบคุมอย่างเป็นอิสระ (Independent Assessment) เช่น การประเมินโดยผู้ดูแลตรวจสอบภายใน การประเมินผลการควบคุมภายในโดยผู้ดูแลตรวจสอบภายนอก เป็นต้น

ในการดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล ฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามผลในระหว่างการปฏิบัติงาน และการประเมินผลเป็นรายครั้ง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ความมั่นใจว่า

- ระบบการควบคุมภายในที่ทางให้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติจริง
- การควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิผล
- ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบทานอื่น ๆ ได้รับการปรับปรุงแก้ไขอย่างเหมาะสมและทันเวลา
- การควบคุมภายในได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ตุลาคม ๒๕๕๔
